

NATIONAL HANDLINGSPLAN FOR TEKSTILER

Fælles ramme for omstillingen til en mere cirkulær tekstilsektor

DM&T

**LIFESTYLE
AND DESIGN
CLUSTER**

trace

a transition towards
circular economy

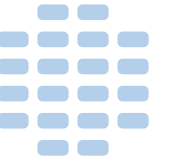
DANSK MODE & TEXTIL
BIRK CENTERPARK 38
7400 HERNING
INFO@DMOGT.DK

**LIFESTYLE AND DESIGN
CLUSTER**
BIRK CENTERPARK 38
7400, HERNING
INFO@LDCLUSTER.COM

TRACE
NØRRE HAVNEGADE 43, 5
6400 SØNDERBORG
CONTACT@TRACE.DK

INDHOLD

INDLEDNING	05
1. GENERELT OM NATIONAL HANDLINGSPLAN FOR TEKSTILER	08
2. VISION OG RETNING	18
3. INITIATIVERNE I HANDLINGSPLANEN	22
1.1 EU-parathed til den cirkulære omstilling	26
1.2 Skalering af Sektorsamarbejdet om Tekstiler	27
1.3 Etablering af reparationsinfrastruktur til detail, brands og borgere	29
2.1 Dialogforum og vidensgrundlag til understøttelse af udrulning af udvidet producentansvar for tekstiler	32
2.2 Fremtidens tekstilinfrastruktur – kapacitet, investeringer og partnerskaber	34
2.3 Fælles standarder for offentlige tekstilindkøb	36
3.1 Undervisningsmaterialer til kompetenceopbygning af undervisere	40
3.2 Understøttelse og aktivering af borgerdrevne, cirkulære og tekstile netværk og aktiviteter	42
3.3 National informationskampagne og engagement om cirkulære tekstiler	44
4. PERSPEKTIVERING OG VEJEN VIDERE	48
5. VIDENSPORTAL OG BAGGRUNDSDOKUMENTER	52

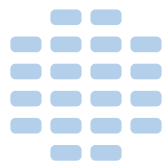
INDLEDNING

INDLEDNING DEN NATIONALE HANDLINGSPLAN FOR TEKSTILER ER DANMARKS FÆLLES RAMME FOR OMSTILLINGEN TIL EN MERE CIRKULÆR TEKSTILSEKTOR.

DEN NATIONALE HANDLINGSPLAN FOR TEKSTILER (NHPT) er Danmarks fælles ramme for omstillingen til en mere cirkulær tekstilsektor. Handlingsplanens overordnede mål er at bidrage til reduktion af tekstilproduktion og tekstilforbrug og dermed den samlede klima- og miljøbelastning fra tekstiler. Samtidig skal omstillingen styrke sektorens konkurrenceevne inden for cirkulære forretningsmodeller og skabe nye muligheder for innovation, samarbejde og cirkulær værdiskabelse.

Tekstilsektoren står over for en omfattende omstilling drevet af EU's Tekstilstrategi, nye EU-krav, stigende ressourcepres og behovet for at udvikle mere cirkulære løsninger. Omstillingen kræver imidlertid mere end ny regulering. Den forudsætter stærkere kompetencer, fælles data, ny infrastruktur og tæt samarbejde mellem virksomheder, myndigheder, vidensinstitutioner og civilsamfund samt borgerinddragelse.

NHPT vil udvikle disse forudsætninger gennem ni initiativer fordelt på tre sammenhængende spor.

INDLEDNING DEN NATIONALE HANDLINGSPLAN FOR TEKSTILER

SPOR 1 styrker virksomhedernes kompetencer og understøtter implementeringen af ny EU-regulering.

SPOR 2 etablerer grundlaget for den infrastruktur, de samarbejder og de markedsmekanismer, som er nødvendige for at holde tekstiler og tekstilfibre i kredsløb længst muligt.

SPOR 3 styrker tekstil dannelse, kompetencer og mere ressourcebevidste valg gennem uddannelse, lokale fællesskaber og nationale informationsindsatser.

Handlingsplanen bygger videre på eksisterende erfaringer og løsninger og omsætter dem for første gang til en samlet national indsats med fokus på handling, skalering og effekt. En fælles baseline, en national tekstilstrømsanalyse og løbende opfølgning skal dokumentere fremdriften og styrke grundlaget for fremtidige prioriteringer.

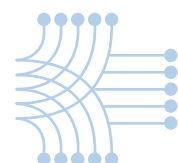
NHPT markerer begyndelsen på en langsigtet fælles indsats for at reducere tekstilproduktion og tekstilforbrug og samtidig skabe de nødvendige forudsætninger for en mere cirkulær, konkurrencedygtig og ressourceeffektiv dansk tekstilsektor.

”

”TEKSTILER ANVENDES I
ALT FRA BEKLÆDNING,
BOLIGER OG MØBLER TIL
UNIFORMER, VÆRNE-
MIDLER, HYGIEJNE- OG
MEDICINSKE PRODUKTER.
DE FØLGER OS GENNEM
HELE LIVET OG INDGÅR I
NÆSTEN ALLE ASPEKTER
AF VORES HVERDAG.”

1

GENERELT OM NATIONAL HANDLINGSPLAN FOR TEKSTILER

OM DEN NATIONALE HANDLINGSPLAN FOR TEKSTILER

Den Nationale Handlingsplan for Tekstiler (NHPT) er Danmarks fælles ramme for omstillingen til en mere cirkulær tekstilsektor. Handlingsplanen samler hele økosystemet, herunder virksomheder, brancheorganisationer, offentlige aktører, vidensinstitutioner og civilsamfund, om en fælles vision og en række initiativer, der skal understøtte omstillingen af den danske mode- og tekstilsektor.

Formålet er at stimulere konkrete fremskridt i den cirkulære omstilling af sektoren og bidrage til reduktion af tekstilforbrug,

produktion og den samlede klima- og miljøbelastning fra tekstiler. Det skal ske gennem samarbejde, videns- og kompetenceopbygning og udvikling af nye løsninger. Handlingsplanen bygger på en systemisk tilgang, hvor den danske mode- og tekstilsektor betragtes som et samlet økosystem. I det perspektiv opnås reduktion gennem samspillet mellem aktørerne og de rammevilkår, de opererer inden for, frem for gennem enkeltstående virkemidler. Planen anerkender, at sektoren fortsat er præget af en lineær dynamik og systemiske fastlåsnings og skal inden for sit mandat styrke fælles data, kompetencer, infrastruktur og samarbejde, der fremmer en

mere cirkulær, konkurrencedygtig og ressourcebesparende tekstilsektor. Desuden skal handlingsplanen engagere borgere og civilsamfund i omstillingen gennem øget viden, stærkere lokale fællesskaber og mere ressourcebevidste valg i hverdagen.

BEHOVET FOR EN NATIONAL HANDLINGSPLAN

Tekstiler anvendes i alt fra beklædning, boliger og møbler til uniformer, værnemidler, hygiejne- og medicinske produkter. De følger os gennem hele livet og indgår i næsten alle aspekter af vores hverdag. Men tekstilproduktion og -forbrug er samtidig forbundet med et betydeligt

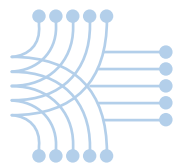
klima-, miljø- og ressourceaftryk, og de seneste årtiers stigende produktion og forbrug har medført et højt ressourcetræk af råmaterialer, energi, vand og kemikalier samt et øget biodiversitetspres og voksende mængder tekstilaffald. Tekstilforbruget har samlet set det femtestørste klima- og miljøaftryk blandt husholdningernes forbrugsområder i EU.^{1::}

Tekstiler anvendes i dag i kortere tid end tidligere, hvilket øger behovet for nyproduktion og dermed presset på jordens ressourcer. Den nuværende udvikling er derfor ikke forenelig med langsigtede klima-, miljø- og ressourcehensyn eller med et

samfund, der opererer inden for de planetære grænser. Da størstedelen af produktionen finder sted i globale værdikæder, ligger hovedparten af klima- og miljøpåvirkningen og de sociale konsekvenser uden for Danmarks og Europas grænser. Udfordringerne er globale, men forbruget

1::

Se "Baggrundsdokument 5:
Fagligt grundlag og
strategiske perspektiver"
for fakta omkring tekstilers klima-,
miljø- og ressourceaftryk.
Yderligere om baggrundsdokumentet
i kapitel 5.

DER ER BEHOV FOR STORE INVESTINGER OG NYE SAMARBEJDER FOR AT SKABE SKALERBARE CIRKULÆRE LØSNINGER.

af tekstiler i Danmark og Europa er med til at drive efterspørgslen og dermed de stigende negative påvirkninger.

For at adressere disse udfordringer vedtog EU i marts 2022 en tekstilstrategi. Strategien fungerer som en overordnet politisk ramme for omstillingen af tekstilsektoren, og har givet anledning til en række nye lovgivningsinitiativer bl.a. ecodesign forordningen og et udvidet producentansvar for tekstiler. Reguleringen skal understøtte overgangen til et mere cirkulært tekstilsystem, hvor et reduceret antal produkter holder længere og i højere grad genbruges, repareres og genanvendes.

CENTRALE BARRIERER OG EN FÆLLES RAMME FOR OMSTILLINGEN

Reduktion af tekstilproduktion, tekstilforbrug og den samlede klima- og miljøbelastning fra tekstiler er handlingsplanens overordnede mål. Omstillingen til en mere cirkulær tekstilsektor er et centralt middel til at nå dette mål. Omstillingen møder imidlertid en række gensidigt forbundne barrierer, som begrænser udviklingen af en mere cirkulær tekstilsektor. Overordnet set kan barriererne samles i tre områder:

1) *Viden og data*, 2) *markeder og infrastruktur*, samt 3) *koordinering og implementering*.

Der mangler viden, data og fælles standarder, som kan understøtte dokumentation, prioritering og investeringer i cirkulære løsninger. Virksomheder og øvrige aktører er i gang med at opbygge de kompetencer og den kapacitet, som den nye regulering og omstillingen kræver, men effekten er endnu vanskelig at måle. Begrænset forskning i tekstilområdet og utilstrækkelige data betyder, at flere centrale parametre for tekstilers miljøpåvirkning endnu ikke kan opgøres med sikkerhed.

Den hastige udvikling inden for digitale teknologier og kunstig intelligens skaber nye muligheder, men også betydelig usikkerhed om fremtidige teknologier, datastandarder og kompetencebehov. Det gør det vanskeligt for virksomheder og øvrige aktører at prioritere investeringer og træffe langsigtede beslutninger, samtidig med at udviklingen rummer et betydeligt potentiale for blandt andet dataanalyse, sporbarhed og mere cirkulære værdikæder.

Det meste af tekstilsystemet er fortsat baseret på lineære forretningsmodeller. Infrastruktur og teknologier til genbrug, reparation og genanvendelse er underudviklede, og skalering af løsninger er meget begrænset. Der er derfor behov for store investeringer og nye samarbejder for at skabe skalerbare cirkulære løsninger. Omstillingen kan ikke drives af den enkelte aktør alene, men kræver en systemisk tilgang, hvor virksomheder, offentlige aktører, infrastruktur, kompetencer og forbrugsmønstre udvikles i sammenhæng.

Tekstilværdikæden kendetegnes ved mange aktører, globale værdikæder og omfattende regulering som både er under udvikling og i gang med at blive implementeret. Det stiller store krav til koordinering, vidensdeling og fælles implementering. Uden stærkere samarbejde og fælles retning risikerer løsninger og investeringer at forblive fragmenterede og dermed ikke opnå den nødvendige skala og effekt.

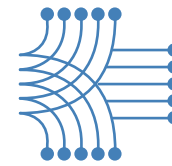
Derfor er der behov for en samlet national indsats. NHPT skal drive omstillingen ved at understøtte implementeringen af EU-regulering, styrke samarbejdet på tværs af det tekstile økosystem og skabe de nødvendige forudsætninger for

den cirkulære omstilling i Danmark. Samtidig bygger handlingsplanen på europæiske og globale initiativer og skal bidrage til, at danske løsninger udvikles i samspil med internationale standarder, markeder og partnerskaber.

I Danmark er der gennem en årrække iværksat en lang række initiativer på tekstilområdet. Indsatserne har bidraget med værdifuld viden, erfaringer og konkrete løsninger. Men de har ofte været udviklet uafhængigt af hinanden og med fokus på enkelte dele af økosystemet eller specifikke udfordringer. Der har manglet en fælles national ramme, som kan skabe

retning og sammenhæng mellem indsatserne.

Omstillingen kræver altså koordinering på tværs og handling på flere fronter samtidig. Virksomheder og offentlige aktører skal have de nødvendige kompetencer og redskaber til at omsætte nye krav til konkrete løsninger. Desuden skal de fælles rammer, infrastrukturen og markedsvilkårene udvikles, så cirkulære løsninger bliver lettere at implementere og skalere. Endelig kræver omstillingen, at borgere, uddannelser og civilsamfund bidrager til længere levetid for tekstiler og et mere ressourcebevidst forbrug. Handlingsplanens tre spor er udviklet ud fra ovenstående

forudsætninger og skal tilsammen skabe nogle af de nødvendige betingelser for at fremme en systemisk omstilling af tekstilsektoren og lede til reduktion af tekstilproduktion – og forbrug og dermed den samlede miljø- og klimabelastning fra tekstiler.

TRE SPOR MED ÉN FÆLLES RETNING

De tre spor adresserer tilsammen de vigtigste forudsætninger for omstillingen af tekstilsektoren: Virksomheders og offentlige aktørers kapacitet til at gennemføre omstillingen, udviklingen af den nødvendige infrastruktur og styrkelsen af borgernes og arbejdsstyrkens kompetencer og handlemuligheder.

SPOR 1 :: BRANCHENS CIRKULÆRE OMSTILLING:

Styrker virksomhedernes kompetencer, understøtter implementeringen af ny EU-regulering og fremmer udviklingen af cirkulære forretningsmodeller.

SPOR 2 :: CIRKULÆR INFRASTRUKTUR OG SYSTEMLØSNINGER:

Etablerer grundlaget for de samarbejder, den infrastruktur og de markedsmekanismer, der er nødvendige for at holde tekstiler og tekstilfibre i kredsløb længst muligt og dermed opnå en reduktion af tekstilproduktionen.

SPOR 3 :: TEKSTIL DANNELSE, KOMPETEN- CER OG ADFÆRD:

Styrker borgernes, uddannelsers og arbejdsstyrkens viden og kompetencer og understøtter mere ressourcebevidste valg samt længere levetid for tekstiler.

Hvert spor indeholder tre initiativer. Tilsammen omfatter handlingsplanen dermed ni initiativer, som gensidigt understøtter hinanden og bidrager til en samlet omstilling af den danske tekstilsektor (se figur 1A).

DE TRE SPOR ADRESSERER TILSAMMEN DE VIGTIGSTE FORUD- SÆTNINGER FOR OMSTILLINGEN AF TEKSTILSEKTOREN

MÅLGRUPPE

NHPT vedrører hele det tekstile økosystem. De primære målgrupper er virksomheder, offentlige aktører, aktører der bidrager til udviklingen af en cirkulær tekstilinfrastruktur samt civilsamfundsaktører og borgere, der gennem kompetencer, adfærd og fællesskaber kan

understøtte en mere cirkulær anvendelse af tekstiler. Derudover er handlingsplanen relevant for myndigheder, beslutningstagere, forsknings- og vidensinstitutioner samt øvrige aktører med interesse i omstillingen af tekstilområdet.

NHPT SKAL REDUCERE TEKSTILPRODUKTION OG -FORBRUG SAMT SEKTORENS SAMLEDE KLIMA- OG MILJØBELASTNING

Figur 1A ::

Figur 1A :: Handlingsplanens spor, initiativer og deres bidrag til reduktion af miljøaftrykket fra tekstiler samt produktion og forbrug af tekstiler.

AMBITIONEN ER AT LÆGGE FUNDAMENTET FOR EN LANGSIGTET OMSTILLING AF DEN DANSKE TEKSTILSEKTOR

DE FORMELLE RAMMER

Det blev med Finansloven 2025 aftalt mellem regeringen og aftalepartierne (SF og RV), at der skal udarbejdes en national handlingsplan for tekstiler, som kan bidrage til at sætte retning for en bæredygtig udvikling i tekstilindustrien.^{2::} NHPT tager afsæt i Finansloven 2025 samt Miljøstyrelsens oplæg til løsningsspor for omstillingen af tekstilområdet^{3::} og omsætter disse til konkrete initiativer og samarbejder i perioden 2026-2029.

Handlingsplanen er ikke ny regulering og fastsætter ikke bindende nationale mål for tekstilområdet. NHPT skal skabe de nødvendige forudsætninger for omstillingen. Den skal sikre at der samles aktører, opbygges viden og kompetencer, og samarbejdet skal styrkes på tværs af det tekstile økosystem.

Desuden skal implementeringen af den kommende EU-regulering understøttes, så virksomheder og andre aktører kan komme på forkant med kommende lovgivning. Handlingsplanen er national, og der vil, hvor det er relevant, blive søgt samarbejde og vidensudveksling med nordiske og europæiske aktører for at understøtte, harmonisere og udvikle fælles løsninger på tværs af landegrænser. Udfordringerne og omstillingen rækker udover Danmarks grænser og fordrer som minimum regionale og europæiske løsninger.

Handlingsplanen udgør ikke hele svaret på de mange udfordringer, som den globale mode- og tekstilsektor står overfor. Omfanget heraf kræver en bred vifte af virkemidler og vil over tid forudsætte fortsat udvikling af både markedsmæssige og regulatoriske rammer.

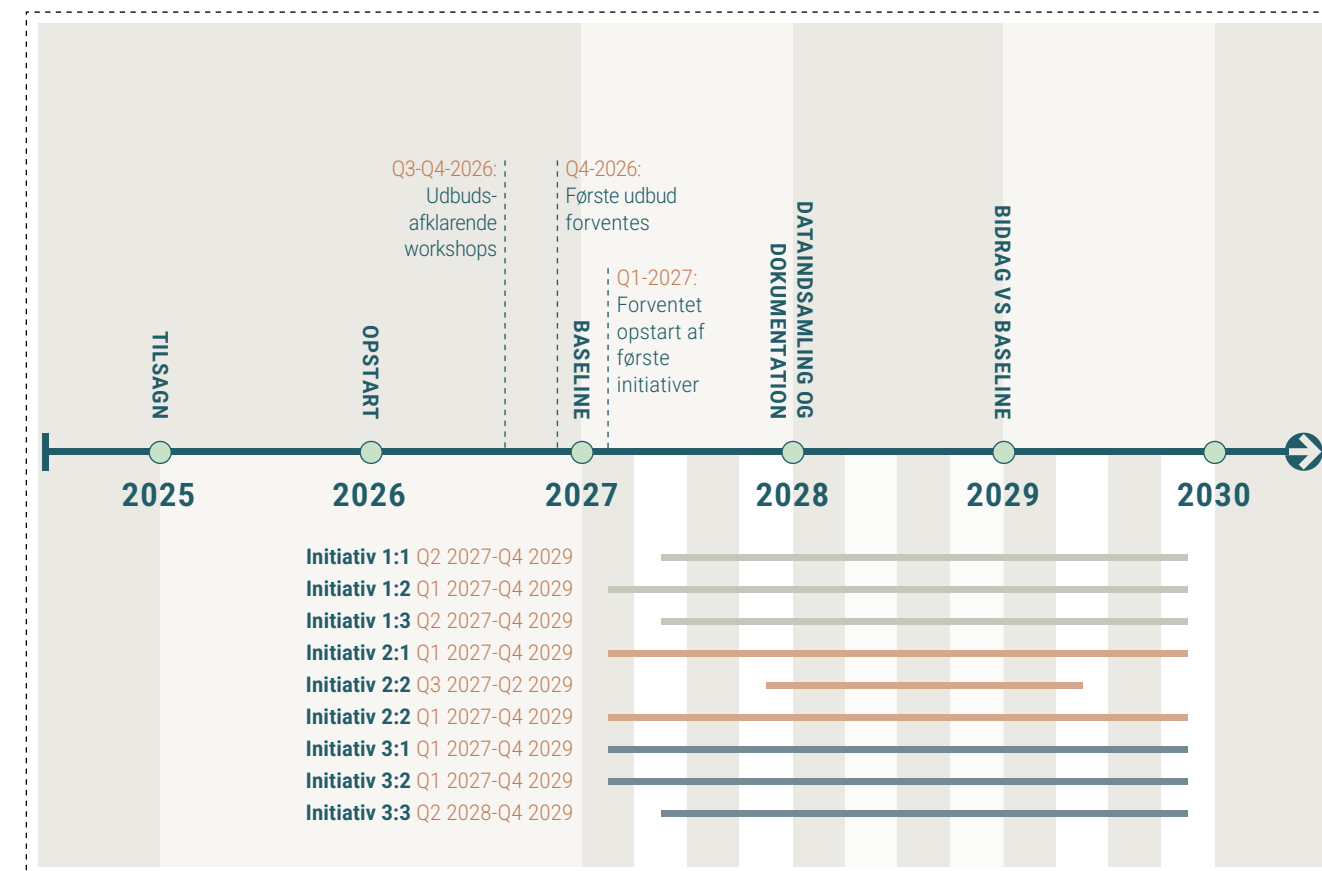
Handlingsplanen gennemføres af en konsortiegruppe bestående af Dansk Mode & Textil, Lifestyle and Design Cluster og TRACE som varetager sekretariatsfunktionen og den daglige koordinering af indsatserne. Konsortiegruppen samler komplementære kompetencer inden for branchekendskab, innovation, forskning og værdikædesamarbejde.

2 ::

Se aftale om finansloven for 2025:
<https://fm.dk/media/i0efx1fa/aftale-om-finansloven-2025.pdf>

3 ::

Se Miljøstyrelsens hjemmeside:
<https://mst.dk/erhverv/tilskud-miljoeviden-og-data/tilskudsordninger/sekretariat-for-den-nationale-handlingsplan-for-tekstiler>

Figur 1B: Samlet tidslinje for handlingsplanen (der tages forbehold for mulige ændringer)

Lifestyle and Design Cluster er økonomisk ansvarlig over for tilsagnsgiver (Energistyrelsen). De enkelte konsortiepartnere spiller en aktiv rolle i implementering af initiativerne. Deltagelsen kan spænde fra udelukkende at være igangsætter til at kvalitetssikre udbudsmateriale, udføre løbende kontrol og være egentlig projektleder på dele eller hele initiativer.

Fra tilsagnet i september 2025 og frem mod udgivelsen i oktober 2026 har National Handlingsplan for Tekstiler været igennem en omfattende udviklingsproces. Sekretariatet har omsat den oprindelige skitse til en samlet handlingsplan gennem løbende dialog med virksomheder, myndigheder, vidensinstitutioner og civilsamfund. Undervejs er

der afholdt et åbent dialogmøde og faglige drøftelser, mens styregruppen har bidraget med strategisk retning og prioriteringer på fire afholdte møder, og følgegruppen har kvalificeret indhold, initiativer og sammenhænge på tværs hen over to møder. Planen er løbende blevet justeret på baggrund af styre- og følgegruppens kommentarer samt myndighedsfeedback.

Selvom handlingsplanens initiativer gennemføres i perioden 2026-2029, rækker visionen længere. Ambitionen er at lægge fundamentet for en langsigtet omstilling af den danske tekstilsektor, også efter handlingsplanens udløb. Ligeledes er ambitionen, at Danmark vil bidrage til at udvikle løsninger og erfaringer, der kan inspirere den videre omstilling af tekstilsektoren i Europa.

Den Nationale Handlingsplan for Tekstiler er udarbejdet som en handlingsorienteret plan med fokus på retning, initiativer og forventede resultater. Uddybende beskrivelser af metode, analyser, governance og øvrigt baggrundsmateriale er samlet i digitale baggrundsdokumenter, som løbende opdateres i takt med handlingsplanens gennemførelse.

Tilsammen giver de et mere detaljeret indblik i handlingsplanens faglige grundlag. Dokumenterne kan tilgås via handlingsplanens vidensportal (se kapitel 5 for yderligere information).

2

VISION OG RETNING

Visionen for den Nationale Handlingsplan for Tekstiler (NHPT) er at bidrage til udviklingen af et mere cirkulært tekstilsystem, hvor produkter og materialer holdes i anvendelse længst muligt, og hvor produktion, forbrug og den samlede klima- og miljøbelastning fra tekstiler gradvist reduceres gennem en mere ressourceeffektiv anvendelse af materialer og produkter. Visionen følger dermed affaldshierarkiets grundlæggende principper, hvor forebyggelse, levetidsforlængelse og genbrug prioriteres før genanvendelse og anden nyttiggørelse.

Visionen bygger videre på EU's tekstilstrategi og understøttes metodisk af TRACE Impact Framework, som danner grundlag for opfølgning og læring på tværs af handlingsplanens initiativer. Omstillingen til en mere cirkulær tekstilsektor kræver en samlet indsats på

4 ::

Se https://trace.dk/media/f1jgde3p/trace-impact-framework-version-one_a-path-to-resilience-2025.pdf for yderligere information om TRACE Impact Framework. Der henvises ligeledes til "Baggrundsdokument 1: Opfølgning, effektmåling og evaluering".

tværs af virksomheder, værdikæder, infrastruktur, markeder og forbrugsmønstre. Med afsæt i denne forståelse omsætter handlingsplanen de overordnede ambitioner til konkrete initiativer, der styrker sektorens omstilling, udvikler nødvendigt infrastruktur og fremmer mere cirkulære forbrugs- og produktionsmønstre.

Frem mod 2030 er ambitionen, at danske virksomheder, offentlige aktører og civilsamfundet har opbygget de kompetencer, samarbejder og infrastrukturer, der er nødvendige for at understøtte en mere cirkulær tekstiløkonomi. På denne baggrund skal Danmark være blandt de europæiske lande, der går forrest

i udviklingen og implementeringen af cirkulære løsninger på tekstilområdet. Dette bør ske gennem vidensudveksling og samarbejde med andre toneangivende nordiske og europæiske lande.

FOKUS PÅ HANDLING OG EFFEKT

Handlingsplanen skal skabe konkrete resultater og samtidig opbygge et bedre vidensgrundlag for den langsigtede omstilling af tekstilområdet. Derfor etableres en enkel fælles ramme for opfølgning, læring og effektmåling med afsæt i TRACE Impact Framework. Initiativerne følges både på konkrete leverancer og resultater og på deres

bidrag til de mere langsigtede forandringer, som handlingsplanen skal understøtte. Der gennemføres tre tværgående analyser som fundament for konkret handling.

Målet er at skabe et mere robust og sammenligneligt datagrund-

lag, som kan understøtte både handlingsplanens initiativer og fremtidige prioriteringer på tekstilområdet. Opfølgningen tilrettelægges, så størstedelen af handlingsplanens ressourcer anvendes til konkrete initiativer og udviklingsaktiviteter. Analyser og effektmåling begrænses

til det nødvendige grundlag for dokumentation og læring. En nærmere beskrivelse af TRACE Impact Framework samt metode og brug af indikatorer og analyser findes i de digitale baggrundsbilag på handlingsplanens hjemmeside.

1

En national baselineanalyse, der etablerer et fælles udgangspunkt for tekstilforbrug, ressourceanvendelse og centrale miljøpåvirkninger fra forskellige materialer. Baseline anvendes som fælles referencepunkt for at følge udviklingen på tekstilområdet og understøtte vurderingen af handlingsplanens samlede bidrag til omstillingen.

2

En national tekstilstrømsanalyse, der kortlægger tekstilers vej gennem værdikæden. Analysen skal danne beslutningsgrundlag for initiativ 2.1 og 2.2 og samtidig bidrage til løbende udvikling og kvalificering af baseline.

3

En national analyse af fremtidens tekstilinfrastruktur, der kortlægger behovet for kapacitet, investeringer og partnerskaber på tværs af værdikæden. Analysen skal danne beslutningsgrundlag for udviklingen af en sammenhængende tekstilinfrastruktur og styrke samspillet mellem danske, nordiske og europæiske løsninger.

”

FREM MOD 2030
ER AMBITIONEN, AT
DANSKE VIRKSOMHEDER,
OFFENTLIGE AKTØRER
OG CIVILSAMFUNDET HAR
OPBYGGET DE KOMPETENCER,
SAMARBEJDER OG
INFRASTRUKTURER, DER ER
NØDVENDIGE FOR AT
UNDERSTØTTE EN MERE
CIRKULÆR TEKSTILØKONOMI.

3

INITIATIVERNE I HANDLINGSPLANEN

Handlingsplanens aktiviteter er organiseret i tre overordnede spor.

Under de tre spor gennemføres i alt ni initiativer i perioden 2026-2029

De er udviklet med fokus på effekt, skalerbarhed og national relevans og bygger videre på eksisterende danske og internationale erfaringer, så ressourcerne anvendes til at udvikle og udbrede løsninger frem for at starte nye parallelle indsatser.

DE TRE SPOR: EN SAMLET INDSATS FOR OMSTILLINGEN

SPOR 1 BRANCHENS CIRKU- LÆRE OMSTILLING

Formål

At styrke virksomhedernes kompetencer, understøtte implementeringen af ny EU-regulering og fremme udviklingen af cirkulære forretningsmodeller.

Initiativer og bidrag

∴ 1.1 EU-parathed til den cirkulære omstilling – giver virksomhederne de nødvendige kompetencer til at navigere i ny regulering

∴ 1.2 Udbredelse og skalering af Sektorsamarbejdet om Tekstiler – giver virksomhederne et fælles netværk, data og beslutningsgrundlag

∴ 1.3 Etablering af reparationsinfrastruktur til detail, brands og borgere – giver virksomhederne adgang til en fælles reparationsinfrastruktur

Forventede resultater

Spor 1 skal styrke virksomhedernes evne til at omsætte nye EU-krav til konkrete forretningsmuligheder og cirkulære løsninger. Gennem fælles værktøjer, kompetenceudvikling og samarbejde skal flere virksomheder blive endnu bedre rustet til at

INITIATIVERNE
UDGØR KERNEN I
INDSATSEN OG SKAL
BIDRAGE TIL AT
REDUCERE TEKS-
TILPRODUKTION OG
-FORBRUG OG DER-
MED DEN SAMLEDE
MILJØ- OG
KLIMABELASTNING
FRA TEKSTILER

udvikle produkter med længere levetid, øge genbrug, reparation og genanvendelse samt integrere cirkulære principper i deres forretningsmodeller. Samtidig skal erfaringer og løsninger ud-bredes, så omstillingen når ud til flere virksomheder.

**SPOR 2
CIRKULÆR
INFRASTRUKTUR OG
SYSTEMLØSNINGER**

Formål

At etablere grundlaget for de samarbejder, infrastruktur og markedsmekanismer, der er nødvendige for at holde tekstiler og tekstilfibre i kredsløb længst muligt.

Initiativer og bidrag

∴ 2.1 Dialogforum og vidensgrundlag til understøttelse af udrulning af udvidet producentansvar for tekstiler – giver sektoren et fælles vidensgrundlag for implementering af udvidet producentansvar

∴ 2.2 Fremtidens tekstilinfrastruktur – kapacitet, investeringer og partnerskaber – giver sektoren et fælles fundament for en cirkulær tekstilinfrastruktur

∴ 2.3 Fælles standarder for offentlige tekstilindkøb – giver markedet stærkere efterspørgsel efter cirkulære tekstilløsninger

Forventede resultater

Spor 2 skal styrke de rammer og den infrastruktur, der er nødvendige for at holde tekstiler og tekstilfibre i kredsløb længst muligt. Indsatserne skal understøtte implementeringen af det udvidede producentansvar, udvikle nye samarbejder på tværs af værdikæden og skabe et bedre grundlag for genbrug, reparation og genanvendelse. Samtidig skal offentlige indkøb og fælles løsninger bidrage til at modne markedet for cirkulære tekstiler og styrke udviklingen af en mere sammenhængende national tekstilinfrastruktur.

**SPOR 3: TEKSTIL
DANNELSE, KOMPE-
TENCER OG ADFÆRD**

Formål

At styrke borgeres, uddannelsers og arbejdsstyrkens viden og kompetencer i forhold til tekstiler og understøtte mere ressourcebevidste valg samt længere levetid for tekstiler.

Initiativer og bidrag

∴ 3.1 Undervisningsmaterialer til kompetenceopbygning af undervisere – giver børn og unge større viden om tekstiler, ressourceforbrug og cirkulær omstilling

∴ 3.2 Understøttelse og aktivisering af borgerdrevne, cirkulære og tekstile netværk og aktiviteter – giver borgere og lokale fællesskaber bedre muligheder for at styrke reparation og tekstilkompetencer

∴ 3.3 National informationskampagne og engagement om cirkulære tekstiler – giver borgere inspiration og redskaber til at forlænge tekstilers levetid

Forventede resultater

Spor 3 skal styrke befolkningens og arbejdsstyrkens viden om tekstiler og fremme mere ressourcebevidste valg gennem hele tekstilers levetid. Indsatserne skal øge kendskabet til vedlige-

holdelse, reparation og genbrug samt styrke de kompetencer og fællesskaber, der understøtter en mere cirkulær tekstilkultur. Samtidig skal undervisning, informationsindsatser og lokale initiativer bidrage til varige adfærdssændringer og et lavere tekstilforbrug.

På de følgende sider beskrives hvert initiativ separat i kronologisk rækkefølge jf. spor- og initiativnummer.

1.1

EU-PARATHED TIL DEN CIRKULÆRE OMSTILLING

Danske tekstilvirksomheder står over for en række nye EU-krav, som vil få stor betydning for udvikling, produktion og salg af tekstiler. Særligt små og mellemstore virksomheder har behov for støtte til at forstå, prioritere og efterleve de kommende krav i praksis. Initiativet skal udvikle og udbrede praksisnære EU-parathedspakker, som gør virksomhederne bedre rustet til at implementere kommende krav under ecodesign forordningen og udvidet producentansvar for tekstiler, samtidig styrker deres dokumentation, sporbarhed og due diligence. Parathedspakkerne skal bygge videre på eksisterende viden, værktøjer og erfaringer, men også udvikle nyt indhold med afsæt i de kommende lovkrav. Indholdet samles i lettilgængelige forløb med fokus på virksomhedernes konkrete behov og forskellige forudsætninger.

Som en del af initiativet gennemføres en kortlægning af virksomhedernes behov og eksisterende tilbud, så indsatsen bygger videre på den viden og de løsninger, der allerede findes. Initiativet skal samtidig sikre tæt sammenhæng med Sektorsamarbejdet om Tekstiler og øvrige relevante aktiviteter i handlingsplanen, så virksomhederne oplever en samlet og koordineret indsats.

Målet er, at virksomheder bliver bedre i stand til at efterleve og komme på forkant med den kommende regulering, udvikle mere cirkulære produkter og forretningsmodeller og omsætte nye krav til innovation og styrket konkurrenceevne.

MÅLGRUPPE OG SAMARBEJDSPARTNERE: Initiativet henvender sig til danske tekstilvirksomheder med særligt fokus på små og mellemstore virksomheder samt brancheorganisationer, rådgivere og øvrige aktører, der understøtter virksomhedernes cirkulære omstilling.

1.2

SKALERING AF SEKTORSAMARBEJDET OM TEKSTILER

Sektorsamarbejdet om Tekstiler har siden 2022 samlet virksomheder og øvrige aktører om en fælles indsats for den cirkulære omstilling af tekstilsektoren. Der arbejdes med specifikke målsætninger frem mod 2030 inden for cirkulært produktdesign, nye forretningsmodeller og øget anvendelse af genanvendte fibre. Deltagerne rapporterer årligt om deres fremskridt.

Initiativet skal videreudvikle samarbejdet som en national platform, hvor virksomheder kan dele erfaringer, udvikle fælles løsninger og styrke deres arbejde med cirkulære forretningsmodeller og forretningsudvikling pba. kommende EU-regulering. Initiativet ligger dermed i direkte forlængelse af initiativ 1.1. Indsatsen udvikler affaldsforebyggende tiltag og skal udbrede og videreudvikle eksisterende værktøjer, metoder og erfaringer fra sektorsamarbejdet og en række nationale innovationsprojekter til en bredere del af branchen. Samtidig skal flere virksomheder og andre relevante aktører inviteres med i samarbejdet, så erfaringer og løsninger kommer hele sektoren til gavn.

Som en central del af initiativet videreudvikles sektorsamarbejdets fælles data- og rapporteringsgrundlag, så de affaldsforebyggende elementer styrkes og gøres mere konkrete og målbare. Deltagerne får adgang til benchmarking, analyser og årlige statusrapporter, som giver indsigt i deltagerens egen progression inden for den cirkulære omstilling og mulighed for at følge deres udvikling i forhold til resten af branchen. Data skal understøtte strategiske beslutninger, der følger logikken i affaldshierarkiet, styrke dokumentationen af deltagerens indsats og identificere nye, særligt affaldsforebyggende, forretningsmuligheder og områder, hvor der er behov for yderligere handling – både for den enkelte deltager og for sektoren som helhed.

1.2

Ligeledes etableres der et efteruddannelsesforløb for designere og produktudviklere med fokus på strategisk produktdesign, der tager afsæt i cirkulære designprincipper og forretningsmodeller som skal reducere tekstilforbrug- og produktion. Forløbet skal styrke virksomhedernes kompetencer til at udvikle produkter med længere levetid og bedre muligheder for vedligeholdelse, reparation, genbrug og genanvendelse i overensstemmelse med affaldshierarkiet og den kommende ecodesignforordning.

Initiativet skal styrke samarbejdet på tværs af tekstilværdikæden og gøre dokumenterede erfaringer, værktøjer og data tilgængelige for en bredere kreds af virksomheder. Dermed skal initiativet både bidrage til et reduceret klima- og miljøaftryk samt styrket konkurrenceevne inden for cirkulære løsninger i den danske tekstilsektor.

MÅLGRUPPE OG SAMARBEJDSPARTNERE: Initiativet retter sig mod danske tekstilvirksomheder med særligt fokus på små og mellemstore virksomheder. Samtidig inddrages brancheorganisationer, vidensinstitutioner, designuddannelser, reparations-, genbrugs- og genanvendelse-saktører, offentlige myndigheder og øvrige aktører i tekstilværdikæden for at sikre bred videndeling og fælles udvikling af løsninger.

1.3

ETABLERING AF REPARATIONSINFRASTRUKTUR TIL DETAIL, BRANDS OG BORGERE

Reparation er en af de mest effektive måder at forlænge tekstilers levetid og reducere behovet for nyproduktion. Alligevel oplever både virksomheder og borgere, at reparation ofte er vanskelig at finde, dyrere end at købe nyt eller mangler enkle og lettilgængelige løsninger. Initiativet skal derfor gøre reparation til et naturligt og attraktivt valg gennem udviklingen af en landsdækkende reparationsinfrastruktur.

Initiativet bygger videre på eksisterende erfaringer og løsninger og skal samle virksomheder, detailhandel, reparationssteder og øvrige aktører i en fælles infrastruktur, der gør det lettere at tilbyde og benytte reparations-services. Målet er at udvikle fælles løsninger, så virksomheder får adgang til landsdækkende reparationskapacitet, digitale værktøjer og ensartede arbejdsgange. Dermed bliver det lettere og mere omkostningseffektivt for både store og små virksomheder at integrere reparation som en del af deres forretning.

Reparation bliver samtidig et vigtigt element i udviklingen af nye cirkulære forretningsmodeller. Initiativet skal derfor understøtte virksomhedernes arbejde med blandt andet reklamationshåndtering, kundeservice og levetidsforlængelse af produkter samt styrke medarbejdernes kompetencer til at rådgive kunder om vedligeholdelse og reparation. Erfaringer og løsninger deles på tværs af branchen, så flere virksomheder kan bygge videre på dokumenterede erfaringer frem for at udvikle egne løsninger fra bunden.

For borgere skal initiativet skabe et bedre overblik over eksisterende reparationsmuligheder og gøre det lettere at finde lokale tilbud, vejledninger og inspiration til vedligeholdelse og reparation af tekstiler. Dermed styrkes både adgangen til professionelle reparations-services

1.3

og borgernes muligheder for selv at forlænge tekstilers levetid.

Initiativet skal gøre reparation til en mere integreret del af den danske tekstilsektor og bidrage til længere produktlevetid, mindre tekstilaffald og udviklingen af nye cirkulære forretningsmuligheder. Samtidig skal initiativet styrke samarbejdet mellem virksomheder, reparationsaktører og borgere og skabe en fælles infrastruktur, som kan udbredes og anvendes i hele landet.

MÅLGRUPPE OG SAMARBEJDSPARTNERE: Initiativet retter sig mod tekstil- og modevirksomheder, detailhandel, reparationssteder, borgere og øvrige aktører, der arbejder med levetidsforlængelse af tekstiler. Indsatsen gennemføres i samarbejde med virksomheder, brancheorganisationer, kommuner og relevante nationale initiativer og netværk med erfaring inden for reparation og cirkulære serviceløsninger.

2.1

DIALOGFORUM OG VIDENSGRUNDLAG TIL UNDERSTØTTELSE AF UDRULNING AF UDVIDET PRODUCENTA SVAR FOR TEKSTILER

Med forventet udstedelse af en dansk bekendtgørelse om udvidet producentansvar for tekstiler i 2027 og ikrafttrædelse i foråret 2028 står tekstilsektoren og affaldssektoren overfor en omfattende reorganisering af indsamlings- og behandlingssystemet.

Derfor etableres et dialogforum, som skal understøtte virksomhedernes implementering af det kommende producentansvar for tekstiler og udviklingen af en velfungerende, landsdækkende infrastruktur for indsamling, sortering og behandling af tekstilaffald. Dialogforummet skal samle producenter, kommuner, affalds- og genbrugssektoren, myndigheder og øvrige relevante aktører for at sikre koordinering, vidensdeling og fælles løsninger i overgangen til det nye system.

Som fælles vidensgrundlag gennemføres en opdatering af den nationale tekstilstrømsanalyse fra 2018. Analysen skal give et aktuelt og mere detaljeret billede af tekstilstrømmene i Danmark, baseret på erfaringerne fra den tidlige indsamling af tekstilaffald og de forventede tekstilstrømme under producentansvaret. Analysen skal samtidig skabe et fælles datagrundlag med ensartede opgørelsesmetoder og målepunkter, som kan understøtte udviklingen af den fremtidige indsamlings-, sorterings- og behandlingsstruktur.

Dialogforummet skal desuden identificere og prioritere behov for yderligere analyser og udviklingsindsatser. Det kan blandt andet omfatte analyser af indsamlings- og kommunikationsmodeller, de økonomiske

2.1

konsekvenser af producentansvaret, behovet for sorterings- og behandlingskapacitet samt udvikling af fælles standarder for sortering, rapportering og sporbarhed. Forummet skal samtidig understøtte erfaringsudveksling og samarbejde med nordiske og øvrige europæiske lande med henblik på øget harmonisering og fælles læring.

Initiativet skal sikre, at producentansvaret implementeres på et solidt datagrundlag og i tæt samarbejde mellem de relevante aktører.

Initiativet skal sikre, at producentansvaret implementeres på et solidt datagrundlag og i tæt samarbejde mellem de relevante aktører. Samtidig skal det understøtte udviklingen af en mere effektiv, ensartet og cirkulær håndtering af tekstilaffald og bidrage til opbygningen af den nødvendige infrastruktur til at håndtere de nye krav, som følger af producentansvaret og den europæiske lovgivning.

MÅLGRUPPE OG SAMARBEJDSPARTNERE: Initiativet inddrager relevante aktører på tværs af det tekstile økosystem, herunder brancheorganisationer, eksisterende netværk, vidensinstitutioner, kommuner, kollektivordninger, genanvendelses- og affaldsaktører samt genbrugsaktører og relevante myndigheder, der har en central rolle i implementeringen af det udvidede producentansvar for tekstiler.

2.2

FREMTIDENS TEKSTILINFRASTRUKTUR – KAPACITET, INVESTERINGER OG PARTNERSKABER

Danmark står over for en ny fase i håndteringen af brugte tekstiler og tekstilaffald. Med det kommende udvidede producentansvar skal større mængder tekstiler indsamles, sorteres og behandles mere systematisk. Derudover findes der, blandt andet i kommunalt og regionalt regi, brugte tekstiler, som kan have potentiale for længere levetid gennem f.eks. rensning og reparation.

Initiativet skal gennemføre en strategisk analyse af, hvilken tekstilinfrastruktur Danmark har behov for. Analysen bygger videre på tekstilstrømsanalysen i initiativ 2.1 og ser på de mængder og potentialer, der kortlægges. Analysen skal undersøge, hvilke funktioner og kapaciteter der er behov for efter indsamling og forsortering, herunder finsortering, reparation, forberedelse til genbrug og/eller genanvendelse, logistik og kobling til mulige aftagere. Analysen skal så vidt muligt kvantificere kapacitets- og investeringsbehov samt vurdere økonomi, afsætningsmuligheder og relevante aktører for de enkelte led.

Et centralt formål er at vurdere, hvilke tekstilstrømme der bør behandles i Danmark, og hvilke der bedst håndteres i samspil med eksisterende eller kommende kapacitet i andre nordiske eller europæiske lande. Vurderingen skal ske ud fra fælles kriterier, herunder volumen, økonomi, miljøeffekt, teknologiernes modenhed, skalerbarhed og markedspotentiale.

Analysen skal munde ud i konkrete prioriterede anbefalinger til, hvilke led i den danske tekstilinfrastruktur der bør styrkes, hvilke investeringer og samarbejdsmodeller der er behov for, og hvor Danmark bør indgå i nordiske eller europæiske løsninger frem for at opbygge parallel kapacitet nationalt.

2.2

Anbefalingerne drøftes i handlingsplanens konsortiegruppe og styregruppe samt med relevante aktører fra kommuner, regioner, kollektive ordninger, genbrugs-, reparations-, sorterings- og genanvendelsessektoren. Hvor det er relevant, kan udvalgte anbefalinger følges op af pilotaktiviteter, der tester konkrete løsninger eller samarbejdsmodeller. På baggrund af analysen udvælges 1–3 prioriterede områder til konkret opfølgning gennem pilotaktiviteter, investeringscases eller partnerskaber mellem relevante aktører. Eventuelle pilotaktiviteter gennemføres inden for eksisterende økonomiske og administrative rammer.

Et eventuelt partnerskab skal samle de centrale aktører omkring forslag til infrastrukturløsning og afklare roller, volumen, kapacitetsbehov, finansiering, aftagere og næste skridt.

Målet er at skabe beslutningsgrundlag for investeringer, organisering og samarbejde og bidrage til en sammenhængende, konkurrencedygtig og økonomisk bæredygtig tekstilinfrastruktur, der holder tekstiler og tekstilfibre i kredsløb højst muligt i affaldshierakiet.

MÅLGRUPPE OG SAMARBEJDSPARTNERE: Kommuner, regioner, kollektive ordninger, tekstilvirksomheder, genbrugs-, reparations-, sorterings- og genanvendelsesaktører, teknologileverandører, vidensinstitutioner, investorer og relevante myndigheder.

2.3

FÆLLES STANDARDER FOR OFFENTLIGE TEKSTILINDKØB

Det offentlige Danmark køber årligt ind for omkring 450 mia. kr., herunder betydelige mængder tekstiler som arbejdsbeklædning, møbeltekstiler, tæpper og gardiner. De offentlige indkøb rummer derfor et betydeligt potentiale for at fremme cirkulære løsninger, reducere klima- og ressourceaftrykket og styrke en mere effektiv anvendelse af tekstilressourcer.

Initiativet skal udvikle et koncept for fælles standarder for offentlige tekstilindkøb. Formålet er at skabe grundlag for mere ensartede, cirkulære og omkostningseffektive indkøb af tekstiler, der understøtter længere levetid for tekstilerne og reducerer behovet for indkøb af nye tekstiler i den offentlige sektor.

Konceptet skal udvikles med udgangspunkt i den igangværende revision af EU-lovgivningen på udbudsområdet og de kriterier for offentlige køb af tekstiler, som forventes fastlagt som en del af ecodesignforordningen.

Konceptet udvikles i et tæt samarbejde mellem centrale aktører på tværs af tekstilernes værdikæde, herunder offentlige indkøbere, vaskeri- og tekstilbranchen, SKI, Kommunernes Landsforening, Danske Regioner, fagbevægelsen, Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb, brancheorganisationer, leverandører samt relevante forsknings- og vidensinstitutioner.

2.3

Som første skridt udvikles og afprøves en fælles standard for sundhedsuniformer med afsæt i TRACE's forskningsvaliderede whitepaper om en standardiseret sundhedsuniform. Pilotprojektet skal dokumentere, hvordan øget standardisering kan reducere spild, styrke mulighederne for genbrug og genanvendelse, og dermed reducere klima- og ressourceaftryk fra det offentliges forbrug af tekstiler.

Erfaringerne fra pilotprojektet skal danne grundlag for, at konceptet kan anvendes på andre offentligt indkøbte tekstilprodukter. På den måde skal initiativet understøtte en bredere og mere ensartet tilgang til offentlige tekstilindkøb på tværs af sektorer.

Midlerne i initiativet skal finansiere programledelsen af udviklingen af konceptet og pilotprojektet, sikre koordinering mellem de involverede aktører og skabe et beslutningsgrundlag for en national udbredelse.

MÅLGRUPPE OG SAMARBEJDSPARTNERE: Initiativet retter sig mod aktører som Kommunernes Landsforening, Danske Regioner, fagbevægelsen, Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb, vaskeribranchen, brancheorganisationer samt leverandører fra tekstilsektoren.

”

DEN CIRKULÆRE
OMSTILLING KRÆVER
IKKE ALENE NYE
TEKNOLOGIER OG
FORRETNINGSMODELLER,
MEN OGSÅ STÆRKE
LOKALE FÆLLESSKABER,
HVOR VIDEN, FÆRDIGHEDER
OG ERFARINGER
KAN UDVIKLES OG
DELES.

3.1

UNDERVISNINGSMATERIALER TIL KOMPETENCEOPBYGNING AF UNDERVISERE

Den cirkulære omstilling af tekstilsektoren forudsætter stærke tekstilfaglige kompetencer. Gennem flere årtier er undervisning i tekstilers materialer, konstruktion, håndværk og levetidsforlængelse reduceret på mange af de uddannelser, der uddanner tekstilsektorens fremtidige arbejdsstyrke. Samtidig stiller den cirkulære omstilling øgede krav til viden om materialers egenskaber, produktkvalitet, reparation, redesign, ressourceanvendelse og cirkulære forretningsmodeller.

Initiativet skal bidrage til at genopbygge disse kompetencer gennem udvikling af et undervisningsmateriale målrettet undervisere på danske tekstil- og designuddannelser. Med afsæt i danske museers tekstilsamlinger og kulturarv kobles historisk materialeforståelse, håndværksmæssige teknikker og ressourcebevidste praksisser med nutidens krav til cirkulært design, materialevalg og produktudvikling. Materialet skal samtidig styrke forståelsen for tekstilers klima- og miljøpåvirkning, levetid og håndtering gennem hele værdikæden.

Undervisningsmaterialet udvikles i tæt samarbejde mellem uddannelses- og forskningsinstitutioner, museer, virksomheder og øvrige faglige aktører, så undervisningen bygger på både forskningsbaseret viden og aktuelle erfaringer fra tekstilsektoren. Materialet skal kunne integreres i uddannelsernes studieplaner og anvendes efter handlingsplanens afslutning, så initiativet skaber et varigt løft af de tekstilfaglige kompetencer i Danmark.

3.1

Initiativet skal styrke uddannelsessystemets evne til at uddanne den arbejdsstyrke, som den cirkulære omstilling af tekstilsektoren kræver. Samtidig skal initiativet bidrage til, at kommende designere, produktudviklere og øvrige fagprofessionelle får de nødvendige kompetencer til at udvikle produkter og løsninger med længere levetid, højere kvalitet og bedre muligheder for reparation, genbrug og genanvendelse.

MÅLGRUPPE OG SAMARBEJDSPARTNERE: Initiativet retter sig mod undervisere og studerende på danske tekstil-, design- og andre relevante uddannelser. Udviklingen sker i samarbejde med uddannelses- og forskningsinstitutioner, museer, mode- og tekstilvirksomheder samt øvrige aktører med viden om tekstiler, design, kulturarv og cirkulær omstilling. Initiativet koordineres med handlingsplanens øvrige spor for at sikre, at undervisningen afspejler virksomheders og offentlige aktørers kompetencebehov og den udvikling, der sker inden for cirkulære løsninger og tekstilinfrastruktur. Der koordineres tæt med initiativ 1.3 ift. erfaringer med borgerdrevne initiativer og aktiviteter.

3.2

UNDERSTØTTELSE OG AKTIVERING AF BORGERDREVNE, CIRKULÆRE OG TEKSTILE NETVÆRK OG AKTIVITETER

Den cirkulære omstilling kræver ikke alene nye teknologier og forretningsmodeller, men også stærke lokale fællesskaber, hvor viden, færdigheder og erfaringer kan udvikles og deles. Over hele Danmark findes allerede frivillige initiativer og lokale netværk, som arbejder med reparation, håndværk, genbrug og andre cirkulære tekstilpraksisser. De spiller en vigtig rolle i udviklingen af tekstildannelse og mere ressourcebevidste handlemønstre, men bygger ofte på frivillige kræfter og har ofte begrænsede muligheder for skalering og at nå ud til endnu flere.

Initiativet skal styrke og synliggøre disse fællesskaber gennem videndeling, netværk og lokal kapacitetsopbygning. Samtidig skal der skabes bedre muligheder for, at eksisterende initiativer kan udveksle erfaringer, udvikle nye samarbejder og få adgang til de ressourcer og den infrastruktur, der understøtter lokale cirkulære aktiviteter. Hvor det er relevant, kan initiativet også understøtte udviklingen af lokale mikro-entreprenører og andre fællesskabsbaserede initiativer, der bidrager til reparation, vedligeholdelse og lokal tekstilforarbejdning.

Initiativet tager afsæt i den danske tekstilkulturarv og markerer samtidig 100-året for etableringen af Håndarbejdets Fremme. I samarbejde med museer og øvrige kulturinstitutioner skal historisk viden, håndværksmæssige teknikker og ressourcebevidste praksisser bringes i spil som inspiration til nutidens cirkulære løsninger. Samtidig skal initiativet bidrage til at skabe et bedre overblik over eksisterende lokale tilbud og styrke samspillet med handlingsplanens øvrige initiativer, herunder udviklingen af den nationale reparationsinfrastruktur i initiativ 1.3.

3.2

Initiativet skal styrke tekstildannelse og lokale fællesskaber som en aktiv drivkraft i den cirkulære omstilling. Samtidig skal det gøre eksisterende viden, erfaringer og aktiviteter mere synlige og tilgængelige og bidrage til, at flere borgere engagerer sig i reparation, genbrug og andre cirkulære tekstilpraksisser, som forlænger tekstilers levetid.

MÅLGRUPPE OG SAMARBEJDSPARTNERE: Initiativet retter sig mod lokale fællesskaber, frivillige netværk, kultur- og museumsinstitutioner, kommuner, uddannelsesmiljøer og øvrige aktører, der arbejder med tekstiler, håndværk, reparation og cirkulære aktiviteter. Indsatsen gennemføres i samarbejde med relevante nationale netværk og kulturinstitutioner og koordineres med handlingsplanens øvrige initiativer for at styrke sammenhængen mellem lokale fællesskaber, virksomheder og den cirkulære tekstilinfrastruktur.

3.3

NATIONAL INFORMATIONSKAMPAGNE OG ENGAGEMENT OM CIRKULÆRE TEKSTILER

Danskernes tekstilforbrug har stor betydning for tekstilers samlede klima- og miljøpåvirkning. Mange borgere ønsker at træffe mere bæredygtige valg, men oplever samtidig, at information om tekstiler er kompleks og vanskelig at omsætte til handling. Initiativet skal derfor gøre det lettere at vælge løsninger, der reducerer tekstilforbruget og forlænger tekstilers levetid.

Initiativet gennemfører en national informationskampagne målrettet borgere og virksomheder, der samler og formidler de vigtigste erfaringer og anbefalinger fra handlings-planens øvrige initiativer. Kampagnen omsætter kompleks viden til enkle, genkendelige og handlingsanvisende budskaber om eksempelvis kvalitet, levetid, vedligeholdelse, reparation, genbrug og mere bevidste køb. Indsatsen udvikles i tæt samarbejde med virksomheder, detailhandel, civilsamfund og øvrige aktører, så budskaberne møder borgerne dér, hvor de træffer deres valg.

Kampagnen udvikles løbende i takt med, at handlingsplanen skaber ny viden og nye løsninger. Samtidig skal kampagnen bidrage til et fælles sprog om kvalitet, levetid og cirkulære tekstiler, så borgere og virksomheder i højere grad deler en fælles forståelse af, hvad der kendetegner et produkt, der kan bruges længere.

Initiativet understøtter samtidig intentionerne i EU's Empowering Consumers-direktiv ved at styrke borgernes muligheder for at træffe mere oplyste valg og skabe større gennemsigtighed om tekstilers kvalitet, levetid og anvendelse. Kampagnen skal inspirere til konkrete handlinger frem for alene at øge kendskabet til problemstillingerne.

3.3

Initiativet skal gøre det lettere for borgere at omsætte viden til handling og vælge løsninger, der forlænger tekstilers levetid og reducerer behovet for nyindkøb.

MÅLGRUPPE OG SAMARBEJDSPARTNERE: Initiativet retter sig mod den brede befolkning og virksomheder inden for tekstilsektoren, detailhandel, brancheorganisationer, kommuner, forbrugerorganisationer, civilsamfund og øvrige aktører, der kan bringe kampagnens budskaber tæt på borgernes hverdag og valg.

Alle initiativer i handlingsplanen følges gennem konkrete mål, indikatorer og forventede effekter, så fremdriften kan dokumenteres og erfaringer løbende omsættes til læring og videre udvikling.

Opfølgningen bygger på en fælles metodisk ramme med afsæt i TRACE Impact Framework og omfatter blandt andet en national baseline, en tekstilstrømsanalyse og årlige

statusopfølgninger. Uddybende beskrivelser af metode, indikatorer, analyser og resultater offentliggøres løbende på handlingsplanens hjemmeside.

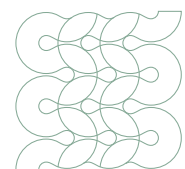
Se desuden henvisninger til baggrundsdokumenter i kapitel 5.

DANSKERNES TEKSTILFORBRUG
HAR STOR BETYDNING FOR TEKSTILERS
SAMLEDE KLIMA- OG MILJØPÅVIRKNING.
MANGE BORGERE ØNSKER AT TRÆFFE MERE
BÆREDYGTIGE VALG, MEN OPLEVER SAMTIDIG,
AT INFORMATION OM TEKSTILER ER KOMPLEKS
OG VANSKELIG AT OMSÆTTE TIL HANDLING.

4

PERSPEKTIVERING OG VEJEN VIDERE

Den Nationale Handlungsplan for Tekstiler (NHPT) markerer et væsentligt skridt i retning af en mere cirkulær, ressourcebesparende og ansvarlig tekstilsektor i Danmark. For første gang samles aktører på tværs af værdikæden i en fælles national ramme, der kobler politiske ambitioner, kommende EU-regulering og konkrete indsatser i praksis. Handlungsplanen skaber dermed de nødvendige forudsætninger for en langsigtet cirkulær omstilling.

Samtidig er det væsentligt at understrege, at NHPT ikke udgør en afslutning på omstillingen. Den vision, handlingsplanen peger mod, kan ikke realiseres inden for bevillingsperioden, men rækker frem mod 2030 og årene efter. Omstillingen af sektoren er en langsigtet proces, der forudsætter vedvarende politisk fokus, investeringer og samarbejde, der er skræddersyet til danske styrkepositioner. NHPT skal derfor ses som et målrettet skridt på vejen, hvor der i bevillingsperioden opbygges strukturer, løsninger og erfaringer, og hvor data- og vidensgrundlaget styrkes.

NHPT BYGGER PÅ EN GRUNDLÆGGENDE ERKENDELSE AF, AT OMSTILLINGEN KUN KAN LYKKES GEN- NEM BRED INVOLVE- RING PÅ TVÆRS AF DEN TEKSTILE VÆRDIKÆDE

De erfaringer og resultater, der opnås, skal danne grundlag for fremtidige politiske beslutninger, investeringer samt eventuelle nationale målsætninger og pejlemærker på tekstilområdet. Anvendelsen af TRACE Impact Framework i perioden 2026–2029 skal samtidig sikre metodisk kontinuitet, så fremtidige initiativer kan bygge videre på et fælles metodisk grundlag, sammenlignelige indikatorer og et gradvist styrket datagrundlag.

I forlængelse heraf er ambitionen, at de kompetencer, samarbejder, data og infrastrukturer, som udvikles gennem handlingsplanen, fortsat skaber værdi efter 2029 og kan videreudvikles

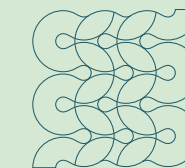
af virksomheder, myndigheder og øvrige aktører.

NHPT bygger på en grundlæggende erkendelse af, at omstillingen kun kan lykkes gennem bred involvering på tværs af den tekstile værdikæde – fra design,

DEN NATIONALE HANDLINGSPLAN

MED HANDLINGS-
PLANENS
INITIATIVER VIL
DANMARK STÅ MED
STÆRKERE
VIRKSOMHEDER
OG OFFENTLIGE
AKTØRER

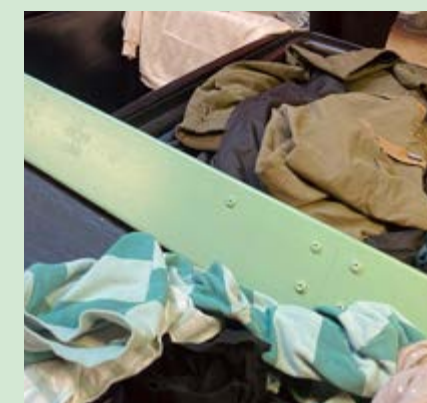

produktion og handel til indsamling, genbrug, genanvendelse og forbrug. Cirkulære løsninger forudsætter samspil mellem aktører, incitamenter, regulering, infrastruktur og adfærd, og handlingsplanen er derfor tilrettelagt som en åben og samarbejdsbaseret ramme med bred interessentinddragelse.

NHPT er dermed både en invitation og en forpligtelse: En invitation til alle aktører med interesse i tekstilsektorens

fremtid om aktivt at bidrage til omstillingen og en fælles forpligtelse til at omsætte ambitioner til handling. Kun gennem bred deltagelse og langsigtet engagement kan Danmark bidrage til en reel omstilling af tekstilsystemet og understøtte realiseringen af både nationale og europæiske målsætninger.

CIRKULÆRE LØSNINGER FORUDSÆTTER SAMSPIL MELLEM AKTØRER, INCITAMENTER, REGULERING, INFRASTRUKTUR OG ADFÆRD

Den Nationale Handlingsplan for Tekstiler markerer begyndelsen på en langsigtet fælles indsats for at reducere tekstilproduktion og tekstilforbrug og dermed den samlede miljø- og klimabelastning fra tekstiler og samtidig skabe de nødvendige forudsætninger for en mere cirkulær, konkurrencedygtig og ressourcebesparende dansk

tekstilsektor. Med handlingsplanens initiativer vil Danmark stå med stærkere virksomheder og offentlige aktører, en mere sammenhængende cirkulær tekstilinfrastruktur og borgere med større tekstildannelse og bedre forudsætninger for at træffe ressourcebevidste valg.

5

VIDENSPORTAL OG BAGGRUNDSDOKUMENTER

HANDLINGSPLANEN suppleres af hjemmesiden www.tekstilhandlingsplan.dk som agerer vidensportal for handlingsplanen og dermed er et levende fagligt univers, som vokser og udvikler sig i takt med handlingsplanen.

VIDENSPORTALEN rummer bl.a. over en række baggrundsdokumenter, som i forbindelse med lanceringen af handlingsplanen omfatter følgende:

BAGGRUNDSDOKUMENT 1 - OPFØLGNING, EFFEKT MÅLING OG EVALUERING

Beskriver, hvordan handlingsplanen følger fremdriften og dokumenterer resultater på tværs af handlingsplanens ni initiativer. Dokumentet uddyber desuden den metode for opfølgning, evaluering og læring, som ligger til grund for handlingsplanen.

BAGGRUNDSDOKUMENT 2 - NATIONAL BASELINE FOR TEKSTILOMRÅDET

Beskriver formålet med baselinen, de overordnede metodiske principper, og hvordan den anvendes i handlingsplanen samt bidrager til at styrke det nationale data- og vidensgrundlag på tekstilområdet.

BAGGRUNDSDOKUMENT 3 – ORGANISERING, GOVERNANCE

OG SAMARBEJDSSTRUKTUR Beskriver organiseringen af handlingsplanen, herunder governance, roller, ansvar og samarbejdsstruktur.

BAGGRUNDSDOKUMENT 4 – KOMMUNIKATION, VIDENDELING OG AKTIVERING

Beskriver, hvordan handlingsplanen arbejder med kommunikation, formidling og videndeling samt de overordnede principper for kommunikation og formidling gennem handlingsplanens gennemførelse.

BAGGRUNDSDOKUMENT 5 – FAGLIGT GRUNDLAG OG

STRATEGISKE PERSPEKTIVER Samler de centrale perspektiver, som ligger til grund for handlingsplanens prioriteringer og valg af indsatsområder og initiativer. Beskriver desuden de væsentligste forhold, som forklarer handlingsplanens retning og systemiske tilgang til omstillingen.

BAGGRUNDSDOKUMENT 6 – DEFINITIONER OG BEGREBER

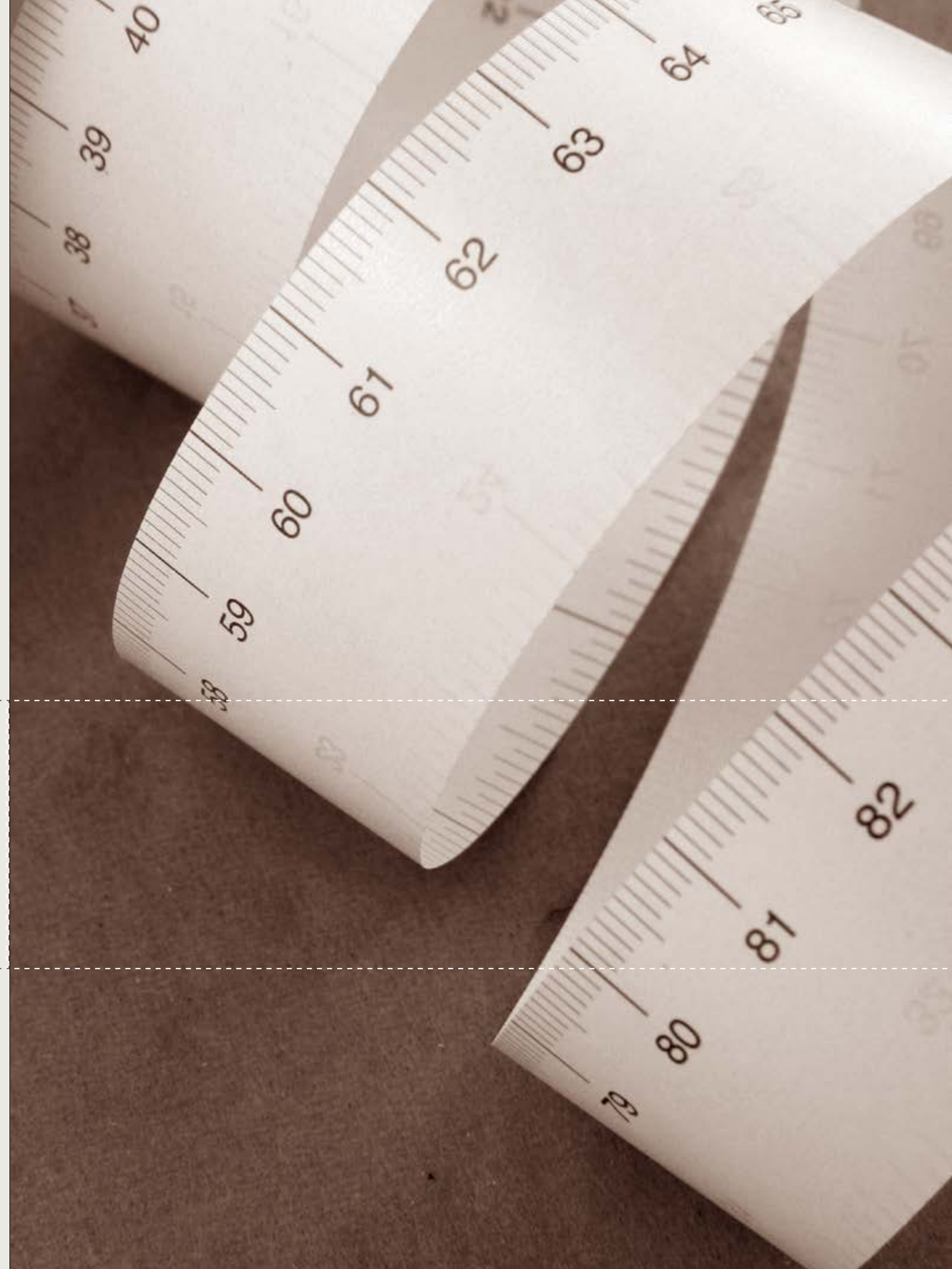
Samler de centrale definitioner og begreber, som anvendes i handlingsplanen og forklarer dem med henvisning til anvendte kilder.

BAGGRUNDSDOKUMENT 7 – FAQ / OFTE STILLEDE SPØRGSMÅL

Samler svar på de mest almindelige spørgsmål om handlingsplanen.

BAGGRUNDSDOKUMENT 8 – BUDGET

Bidrager med oversigt over fordeling af midler mellem de ni initiativer.

DM&T

**LIFESTYLE
AND DESIGN
CLUSTER**

trace
a transition towards
circular economy